

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Політика навчальної дисципліни
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ
Освітня програма	Психологія
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні і поведінкові науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	1-2 / 2-3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
2. Опис дисципліни	
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна «Диференціальна психологія» присвячена вивченню змісту індивідуальності як інтегральної біопсихосоціальної характеристики людини, структури індивідуальності, становлення індивідуальності на різних етапах розвитку, впливу спадкових та соціальних чинників на її розвиток та формування.
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу: дати систему знань про індивідуальні, типологічні та групові відмінності між окремими індивідами та групами, а також природу, джерела та наслідки цих відмінностей, закономірності психічного варіювання; сформувати у студентів досвід практичного застосування знань у повсякденному житті та в майбутній професійній діяльності.</p> <p>Цілі курсу: забезпечити студентів знаннями з базових наукових підходів до розуміння суті психологічних відмінностей різних вимірів індивідуальності: формально-динамічних, предметно-змістових та духовно-світоглядних, а також типологічних та групових відмінностей; навчити здійснювати диференційно-психологічний аналіз поведінки індивіда.</p>
Компетентності	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, самогенно.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення</p>

	<p>суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
	<p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p>

3. Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	<p>Змістовий модуль I. ТЕМА 1: Предмет, історія становлення і основні напрями розвитку диференціальної психології (семінар №1)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>Диференціальна психологія як галузь психологічної науки, її предмет та завдання. Передумови виникнення науки про індивідуальні відмінності. Історичний аспект розвитку диференціальної психології. Становлення концептуальних ідей, завдань і методів Д.П.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Підготувати реферат : «Життєвий та творчий шлях Ф.Гальтона» – етапи життя та внесок у диференціальну психологію.</p> <p>3. Термінологічний словник(виписати основні дефініції по темі та їх інтерпретацію).</p>
2	<p>ТЕМА 2: Принципи і методи диференціальної психології (семінар №2)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>Загальні принципи диференціально-психологічного аналізу. Методологія, методика і методи дослідження диференціальної психології. Методи теоретичного аналізу. Психогенетичні методи. Історичні методи. Канали отримання інформації про індивідуальність.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Зробити письмовий аналіз можливостей і обмежень кожного з методів диференціальної психології</p> <p>3. Термінологічний словник</p>

3	ТЕМА 3: Природа індивідуальності (семінар №3)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Взаємодія середовища та спадковості. Теорії про вплив середовища і спадковості. Людина як представник біологічного виду homo sapiens. Організм як тілесний чинник індивідуальності. Особистість – психологічний носій соціальних властивостей. Індивідуальність – інтегральна біопсихосоціальна характеристика людини.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Зробити письмовий аналіз сильних і слабких сторін теорій про вплив середовища і спадковості</p> <p>3. Зробити письмово аналіз співвідношення впливу спадковості та середовища на людину (як впливає спадковість, а як середовище)</p> <p>4. Описати (схематично) структуру індивідуальності</p> <p>5. Термінологічний словник.</p>
4	ТЕМА 4-5: Темперамент як інтеграційна основа індивідуальності (семінар №4-5)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Темперамент як властивість індивідуальності. Конституціональні теорії темпераменту. Генетична теорія типів темпераменту К. Конрада. Описова теорія темпераменту Г. Хейманса і Е. Вірси. Типологія психічних відмінностей К.-Г. Юнга. Темперамент в інтерпретації Г.-Ю. Айзенка.</p> <p>Факторні теорії темпераменту. Акцентуації характеру за К. Леонгардом. Спеціальні типи ВНД за І.П. Павловим. Темперамент в теорії Теплова-Небилицина. Психологічні теорії темпераменту. Структура темпераменту в теорії В. Русалова.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Творче завдання: Вибрати з художньої літератури образ героя і проаналізувати його з точки зору темпераментальних характеристик. Обґрунтувати свій психологічний аналіз.</p> <p>3. Термінологічний словник.</p>

5	<p>ТЕМА 6-7: Характер у структурі індивідуальності (Семінари №6-7)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Характер у структурі індивідуальності. Структура характеру. Я-концепція. Я-симптомокомплекс рис. Я-система орієнтацій Акцентуації характеру. Типологічний підхід до характеру. Ідіографічний підхід до особистості. Теорія рис Г.-В.Олпорта. Теорія рис Г.-Ю.Айзенка. Факторна структура особистості. Риси особистості в теорії Р.-Б.Кеттела. П'ятифакторна модель вивчення особистості.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Підготувати реферат на тему «Акцентуації характеру»</p> <p>3. Описати чинники формування характеру, а також деструктивні чинники, що негативно впливають на становлення характерологічних особливостей особистості.</p> <p>4. Термінологічний словник</p>
---	---	--	--

6	<p>ТЕМА 8: Диференціальна психологія міжстатевих відмінностей (семінар №8)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Стать у структурі індивідуальності. Статева різниця і статево-рольова поведінка (маскулінність, фемінність, андрогінність). Теорії і концепції розвитку статевої ідентичності. Міжстатеві відмінності у психологічних якостях. Особливості моральної свідомості чоловіків і жінок.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Зробити письмовий аналіз поняттям «стать» і «гендер»</p> <p>3. Описати відмінності моральної свідомості чоловіків і жінок.</p> <p>4. Термінологічний словник</p>
---	---	--	---

7	<p>ТЕМА 9: Індивідуальна специфіка функціонування захисних механізмів психіки (семінар №9)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Індивідуальні особливості функціонування захисних механізмів психіки. Види психологічних механізмів захисту. Подолання і захист як стратегії реагування в складних життєвих ситуаціях.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Виписати з будь-якого тексту художньої літератури той фрагмент дії героя, який б слугував виявленню у його поведінці захисних механізмів психіки. Описати і проаналізувати цю поведінку.</p> <p>3. Термінологічний словник</p>
8	<p>ТЕМА 10: Диференціальна когнітологія (семінар №10)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Зміст та детермінанти відмінностей сенсорних і сенсомоторних реакцій немовлят. Психомоторні стилі як комплекс форм моторної активності. Індивідуальні параметри сприйняття. Диференціальні характеристики уваги. Психологічний зміст типів уваги і пам'яті.</p> <p>Детермінанти індивідуальних відмінностей у мисленні.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Проаналізувати і описати основні детермінанти індивідуальних відмінностей у пізнавальних процесах.</p> <p>3. Термінологічний словник</p>

9	<p>ТЕМА 11-12: Диференціально-психологічні характеристики здібностей (семінар №11-12)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Сутність та характеристика здібностей. Історія досліджень і розвиток проблематики психології здібностей. Задатки, здібності, обдарованість та їх зв'язок. Загальна характеристика інтелектуальних здібностей. Конвергентні та дивергентні здібності. Научуваність та пізнавальні стилі. Типи інтелектуальної обдарованості. Психічні механізми компетентності, таланту та мудрості. Компетентність. Талант. Мудрість. Геніальність як прояв обдарованості. Розумова відсталість і деменція. Тестування здібностей особистості</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>Побудувати структуру здібностей та дати характеристику здібностям.</p> <p>Підготовка реферату: «Здібності та інтелект».</p> <p>Законспектувати статтю: Міщиха Л.П. «Мудрість як форма інтелектуальної лості» Збірник наукових праць: психологія. Івано-Франківськ: Вид-во ІНЗ «Прикарпатський національний верситет імені Василя Стефаника», 2019. Вип.23. С.128-134</p> <p>Зробити письмовий аналіз впливу біосоціальних передумов на геніальність</p> <p>3. Термінологічний словник</p>
---	--	---	---

9	<p>ТЕМА 13: Диференціально-психологічні характеристики інтелекту (семінар №13)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Сутність інтелекту як психічної реальності. Види інтелекту (В.Дружинін). Становлення текстологічного підходу до інтелекту. Однофакторний підхід до інтелекту (К.Спірмен, Р.Б. Кеттел, Дж.Равен, Д.Векслер). Багатофакторні теорії інтелекту (Л.Терстоун, Дж.Гілфорд, Р.Мейлі, Дж.Керрол).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу. 2. Виокремити механізми прояву компетентності, таланту та мудрості. 3. Зробити письмовий аналіз: подібність і різниця між однофакторним і багатофакторним підходами до інтелекту. 4. Термінологічний словник
10	<p>ТЕМА 14: Психологічні теорії інтелекту(семінар №14)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Експериментально-психологічні теорії інтелекту. Спадковість і середовище в детермінації інтелектуальних відмінностей. Тестування розумових здібностей особистості. Взаємозв'язок загального інтелекту і шкільної успішності. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу. 2. Зробити письмовий аналіз взаємозв'язку загального інтелекту і шкільної успішності 3. Зробити письмовий аналіз зв'язку темпераменту й інтелекту. 4. Термінологічний словник

11	ТЕМА 15: Когнітивні стилі (семінар №15)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Становлення проблематики стильових характеристик індивідуальності. Теоретичні витoki стильового підходу. Психологічна характеристика основних когнітивних стилів. Проблема взаємозв'язку когнітивних стилів. Когнітивні стилі в структурі індивідуальності.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Зробити письмовий аналіз взаємозв'язків когнітивних стилів і їх співвідношенню з продуктивними аспектами інтелектуальної діяльності</p> <p>3. Термінологічний словник</p>
12	ТЕМА 16: Феномен креативності у диференціальній психології (семінар №16)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>Креативність як особистісна властивість. Зв'язок творчості й інтелекту. Концепція М.Воллаха і Н.Когана. Основні концептуальні підходи до креативності. Механізми і чинники креативності. Зв'язок креативності з душевними розладами. Інтуїція як механізм творчості. Діагностування креативності.</p>	<p>1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2. Зробити письмовий аналіз складових механізму творчості // Міщиха Л.П. Психологія творчості. Навчальний посібник. - Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. file:///C:/Users/%D0%9B%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%B0/Downloads/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-1.pdf</p> <p>3. Законспектувати статтю:</p> <p>Міщиха Л.П. «Креативність через призму міжстатевих відмінностей». Virtus, 2017. №16. С.35-3 https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28860/1/%D0%92%D1%96%D1</p>

			%80%D1%82%D1%83%D1%81%20%2816.09.2017%29.pdf 3. Термінологічний словник
13	ТЕМА 17: Детермінанти міжгрупових відмінностей (семінар №17)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Соціоекономічний статус індивідуальності. Критерії відмінностей між соціальними групами. Вплив на особистість соціоекономічних чинників. Вплив суспільної стратифікації на сімейне середовище. Вплив статусу на інтелект. Детермінація індивідуальних відмінностей якістю життя соціальних груп.</p>	1. Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу. 2. Побудувати таблицю впливу на особистість соціоекономічних чинників (на основі підручника А. Палія «Диференціальна психологія» 3. Термінологічний словник

14	<p>ТЕМА 18: Диференціальні крос-культурні дослідження рас, націй, етносів(семінар №18)</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання. ПР12.Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР14.Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Крос-культурна психологія: феноменологія поняття. Співвідношення понять: культура-субкультура. Специфіка крос-культурних досліджень. Культурні відмінності та їх вияви.</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Знайти і виписати психологічні особливості прояву інтелекту, ментальності, ставлення до цінностей в різних етнічних групах</p> <p>3.Зробити письмовий аналіз системи цінностей українців.</p> <p>4.Виписати, якими методами у диференціальній психології можна досліджувати психологію рас, націй, етносів</p> <p>5.Термінологічний словник</p>
----	---	---	--

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (тестування, контрольна робота, самостійна робота).

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни «Диференціальна психологія» закладені наступні критерії:

- 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;
- 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам курсу «Диференціальна психологія»;
- 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати;
- 4) вміння творчо мислити, давати своє бачення і розуміння поставлених завдань («побічний продукт» діяльності)

Виходячи з цього, оцінка **«відмінно»** ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й творчого мислення.

Оцінка **«добре»** ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може

не завжди).

Оцінка **«задовільно»** ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з курсу «Диференціальна психологія», які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем курсу «Диференціальна психологія», або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Самостійна робота

Самостійна робота студентів максимально оцінюється залежно від виду роботи. За термінологічний словник – 2 бали; за виконання індивідуальних завдань (5 балів), за реферат, конспект наукових праць (3 бали)

Сукупна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів.

Завдання, що оцінюються у 5 балів:

5 балів виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності.

4 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутнє 1 завдання).

3 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутні 2 завдання)

2 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутні 3 завдання)

1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно.

0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Завдання, що оцінюються у 3 балів:

3 бали виставляється, якщо завдання виконане вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними, відповідає обраній темі і меті.

2 бали виставляється, якщо завдання виконане не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимогам, є певні неточності у змісті, не вказано джерела.

1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно, зміст поданий невірно. 0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Завдання, що оцінюються у 2 бали:

2 бали виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності.

1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно.

0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують **тестовий контроль знань** з тем, які виносяться на самостійне опрацювання. Для цього передбачені завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності. Сукупна кількість балів за тест – 5 балів.

Підсумковий контроль (50 балів) здійснюється у формі виконання письмово-усних завдань або тестових екзаменаційних завдань (за рішенням кафедри). На екзамен виносяться питання програми навчальної дисципліни «Диференціальна психологія», типові задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань. Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf)

Облік навчальної роботи студентів здійснюється згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (нова редакція) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zyrnal.pdf>)

У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни «Диференціальна психологія» студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf).

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота														Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
Семінарське заняття (усні відповіді)– 15 б. Тестування – 20 б. Контрольна робота - 5 б. Самостійна робота – 10 б. Залік, іспит- 50 балів														50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0 – 25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

Вимоги до письмової роботи	Перед написанням письмової роботи у форматі тестів, контрольної роботи, самоаналізу тощо студенти отримують завдання та посилання на навчально-методичну й наукову літературу для самостійної підготовки.
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих освітньою програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця (усно або ж за допомогою тестів) після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. Самостійна робота (конспект) повинні бути здані до завершення змістового модуля з теми. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 25 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік, екзамен. Студент набирає 50 балів за роботу впродовж семестру (мінімум – 25 балів) та 50 балів – за екзамен. Форма здачі – комбінована. Структура білета і розподіл балів за завдання. Білет складається з 4 завдань, які охоплюють коло питань 2 і 3 семестрів . Також екзамен може бути онлайн у формі тестів.

5. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань внаслідок пропущених занять без поважних причин. Відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу, виконати творчу роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами.

6. Ресурсне забезпечення

1. Диференційна психологія: підручник / За загальною редакцією академіка С.Д.Максименка. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 496с.
<https://lib.iitta.gov.ua/733601/1/%D0%94%D0%B8%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>
 2. Максименко С.Д., Клименко. В.В. Диференційна психологія. Підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2013. 600с.
 3. Л.П. Психолого-педагогічний супровід розвитку емоційного інтелекту старшокласників //Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – К.: Видавництво «Фенікс», 2020. Т. XII. Психологія творчості. – Випуск 27. С.185-192 https://lib.iitta.gov.ua/722840/1/27_8.pd
 4. Міщиха Л.П. Мудрість як форма інтелектуальної зрілості// Збірник наукових праць: психологія. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. Вип.23. С.128-134.
<http://lib.pu.if.ua:8080/bitstream/123456789/3345/1/%d0%9c%d1%83%d0%b4%d1%80%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c.pdf>
 5. Міщиха Л.П. Психологія творчості. Навчальний посібник.-Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.448с.
<file:///C:/Users/%D0%9B%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%B0/Downloads/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-3.pdf>
 6. Міщиха Л.П. «Креативність через призму міжстатевих відмінностей». Virtus, 2017. №16. С.35-3
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28860/1/%D0%92%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D1%81%20%2816.09.2017%29.pdf>
- Міщиха Л.П.** Креативні психотехнології як умова розвитку творчого мислення особистості студента //Теорія і практика сучасної психології. 2019

p., N 5, T.2 2C.110-115

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/33171/1/%d0%9a%d1%80%d0%b5%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96%20%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d1%82%d0%b5%d1%85%d0%bd%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97.pdf>

7. Міщиха Л. П. Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2014. 400 с.

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3294/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf>

8. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник. К., 2021. 364 с.

9. Палій А. А. Диференціальна психологія. К.: Академвидав, 2010. 429 с. <https://westudents.com.ua/knigi/499-diferentsalna-psihologiya-paly-aa.html>

10. Палій А. А. Диференціальна психологія: Курс лекцій. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007. 776 с. <a.a.-palij-dyfyrencziana-psyhologiya.pdf>

11. Паскевська Ю. А. Диференційна психологія: Навчальний посібник. - Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 80 с.

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=13745&lang=it>

12. Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Диференційна психологія. Л.: Новий Світ, 2008. 235 с.

13. Туриніна О. Л. Диференціальна психологія / О. Л. Туриніна, Є. О. Варлакова. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. 136 с.

<http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/f64a8b1007064cac85a4568dce1535ad.pdf>

14. Кулеша-Любінець М., Ляхович Т. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студентів університету // Збірник наукових праць: психологія. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, 2019. Вип. 24. С. 11-

17. 24. https://www.researchgate.net/publication/342411761_Genderni_osoblivosti_motivacii_do_liderstva_u_studentiv_universitetu

15. Мазяр О. В. Диференціальна психологія: модульний курс [Текст]: навч. посібник. К. : ВД Кондор, 2017. 284 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Загальної та клінічної психології факультету психології
Викладач (і) Гостьові лектори	Доктор психологічних наук, професор Міщиха Лариса Петрівна
Контактна інформація викладача	larisa.michucha@pnu.edu.ua

Викладач Лариса МІЩИХА

